

Sygn. akt IC 1166/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2013 r.

• **Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny**

w składzie :

Przewodniczący: SSO Halina Jamuła

Protokolant: Marzenna Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013 roku w Świdnicy

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z/s W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z/s W. na rzecz powoda P. K. kwotę 125 402,35 zł (sto dwadzieścia pięć tysięcy czterysta dwa złote 35/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 marca 2012 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11 645,64 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt. IC 1166/12

UZASADNIENIE

Powód P. K. wniósł o wydanie nakazu zapłaty nakazującego pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. zapłatę kwoty 125.042,35 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2012 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania wg norm przypisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego i pełnomocnictwa, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu, a w razie wniesienia sprzeciwu wniósł o zasądzenie powyższej kwoty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 3 maja 2011 roku na terenie jego gospodarstwa, pod naporem śniegu, zawalił się dwuspadowy dach w budynku magazynu zbożowego. Zdarzenie to poprzedziły opady śniegu, które rozpoczęły się o godzinie 9.00, stopniowo się nasilały, a pokrywa śnieżna osiągnęła około 20- 25cm. Ze względu na zbliżający się okres żniw wykonał on remont dachu, którego łączny koszt wyniósł 125.402, 35 zł i nie przekroczył wartości kreślonej w kosztorysie inwestorskim z dnia 1.06.2011 r. Strona pozwana, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, odmówiła mu wypłaty odszkodowania powołując się na treść art. 67 ust. 1 pkt. 7 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych i wskazała, że w dniu szkody maksymalne obciążenie powierzchni gruntu śniegiem w miejscowości Ż. wynosiło około 20 kg/m² tj. około 0,2 kN/m² i było niższe od wartości stanowiącej 85% normy dla I sfery wynoszącej 595 kN /m². Powód zwrócił się do Państwowego Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowego Instytutu (...) w W. o udzielenie kompleksowej informacji w przedmiocie obciążenie gruntu śniegiem w dniu 3 maja 2011r. w godzinach popołudniowych w miejscowości Ż. i uzyskał informację, że po dokonaniu ponownych przeliczeń ustalono, iż obciążenie gruntu śniegiem wyniosło ok. 70-100 kG/m², tj. 0,7 -1,0 kN/m² i przekroczyło wartości 85% dla I Sfery wynoszącej 0,595 kN/m² W ocenie powoda zostały zatem spełnione przesłanki z art. 67 ust. 1 pkt. 7 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Po przedstawieniu nowych pomiarów, ubezpieczyciel podtrzymał swoje stanowisko.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniosła, że nie zostały spełnione przesłanki wskazane w ogólnych warunkach ubezpieczenia (...) FIRMA, które pozwoliłyby na przypisanie stronie pozwanej odpowiedzialności odszkodowawczej za powstałą w majątku powoda szkodę. Z informacji jakie uzyskała ona w Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej wynikało bowiem, że w dniu zdarzenia w rejonie miejscowości Ż. wysokość pokrywy śnieżnej wynosiła ok. 5-10 cm, a występujące w tym czasie maksymalne obciążenie powierzchni gruntu śniegiem wynosiło około 0,2 kN/m², a więc było niższe od wartości stanowiącej 85% normy dla I strefy wynoszącej 0,595 kN/m². Odnosząc się do informacji (...), który na zlecenie powoda dokonał ponownego obliczenia obciążenia gruntu śniegiem, pozwana wskazała, że nie jest ona miarodajna, bowiem dane podane przez powoda stanowią jedynie sugerowaną zmienną dla wyliczeń i nie zostały one poparte żadnymi dowodami. W toku procesu zarzuciła, że nieprzeprowadzenie przez powoda w odpowiednim czasie remontu więźby dachowej magazynu zbożowego stanowi o jego rażącym niedbalstwie polegającym na uporczywym i długotrwałym niespełnieniu obowiązku utrzymywania budynku w należytym stanie technicznym, wyłączającym jej odpowiedzialność za skutki zawalenia się dachu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest właścicielem indywidualnego Gospodarstwa Rolnego położonego w miejscowości Ż., położonej na wysokości 200-300 m n.p.m.

Bezsporne

W dniu 16 czerwca 2009 r. P. K. zawarł z Bankiem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. umowę przelewu wierzytelności z umowy ubezpieczenia nr (...), jako zabezpieczenie wierzytelności tego banku wynikających z umowy kredytu inwestycyjnego – linia nMR z dnia 15.06.2009 r. Z § 3 powyższej umowy wynika, że cedent zobowiązał się do przelania na rzecz (...) swoje wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia oraz swoje przyszłe wierzytelności jakie powstają na podstawie zawartych w przyszłości z Ubezpieczycielem umów, stanowiących kontynuację ubezpieczenia, wynikającego z umowy ubezpieczyciela.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 16.04.2009 r. k.122-124

- umowa kredytu inwestycyjnego-linia nMR k.126-133.

W roku 2000 powód dokonał naprawy poszycia dachu nad magazynem zbożowym.

Bezsporne

W dniu 9 czerwca 2010 r. strony zawarły umowę ubezpieczenia w pakiecie (...) FIRMA polisa seria (...), na okres od 17.06.2010r. do 16.06.2011r.

W §2 pkt. 10 ogólnych warunków ubezpieczenia (...) S.A. zawarta została definicja „śniegu”. Zgodnie z tą definicją poprzez śnieg rozumie się opad atmosferyczny, który spowodował szkodę poprzez bezpośrednie działanie ciężaru śniegu na ubezpieczony przedmiot. Warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest przekroczenie 85% wartości normowej obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się ubezpieczony przedmiot, określonej według obowiązującej (...), przy czym pomiar ciężaru pokrywy śnieżnej o normie powyżej 85% winien być dokonany przez przynajmniej jedną stację meteorologiczną (...), zlokalizowaną na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości normowej w promieniu 100 km od ubezpieczonego przedmiotu.

Dowód: - umowa ubezpieczenia z dnia 9 czerwca 2010 r. k- 17

- ogólne warunki ubezpieczenia k- 73

W dniu 3 maja 2011 r. w miejscowości Ż., o godzinie 8.00 rozpoczęły się opady śniegu i trwały do godzin popołudniowych. Temperatura powietrza wynosiła od 0 do 1,5 stopnia i sukcesywnie spadała, osiągając nad ranem w dniu 4 maja 2011 r. wartość od -4 do -5 stopnia C. W. nawiewał spadający śnieg na dach budynku magazynu zbożowego należącego do powoda, powodując osadzenie na nim śniegu na powierzchni 10 metrów dachu. Na powierzchni ziemi w gospodarstwie powoda grubość pokrywy śnieżnej wynosiła od 0cm do 1m, zaś na dachu magazynu paszowego do około 50cm, przy czym na części dachu, która się zawaliła pokrywa ta była najgrubsza, ponieważ dach przylegał do wyższej części stanowiącej budynek stajni i obory, z których dodatkowo śnieg nawiewał. Około godziny 17.00 zalegająca warstwa śniegu spowodowała zawalenie się konstrukcji dachu na powyższym budynku.

Dowód:- zeznania św.:M. K.

- zeznania powoda

- informacja (...) w W. Oddział we W. k.6,8-9

Na zlecenia pozwanej (...) w W. Oddział we W. sporządził informację meteorologiczną nt. obciążenia gruntu śniegiem w dniu 3.05.2011 r. w rejonie Ż., gm. S., woj. (...), z której wynikało, że w dniu 3 - 4 maja 2011 r., na podstawie pomiaru dokonanego o godzinie 6.00, wysokość pokrywy śnieżnej w rejonie Ż. wynosiła ok. 5-10 cm i w tym czasie maksymalne obciążenie powierzchni gruntu śniegiem osiągnęło wartość ok. 20 kg/m², tj. około 0,2 kN/ m² i było niższe od wartości stanowiącej 85% normy dla I strefy wynoszącej 0,595 kN/m². Pomiar ten nie był dokonany w miejscowości Ż., ponieważ w/w Instytut nie prowadzi w tym rejonie pomiarów ani obserwacji meteorologicznych, gdyż posiada stacje meteorologiczne w rejonie: J., W. – S., P., S., J., B., I. i D..

Dowód:

- informacja z IM i GW w W. Oddział we W. k- 6

Na zlecenie powoda w/w Instytut opracował ponownie informację meteorologiczną nt. obciążenia gruntu śniegiem w dniu 3.05.2011 r. w rejonie Ż., gm. S., woj. (...). Na podstawie podanej przez powoda grubości pokrywy śnieżnej w rejonie miejscowości Ż. (20-25 cm) i po przyjęciu gęstości mokrego śniegu 0,35 - 0,40 g/cm³ w/w Instytut dokonał ponownego przeliczenia obciążenia gruntu śniegiem, i przyjął, że obciążenie gruntu śniegiem wyniosło ok. 70-100 Kg/ m² tj. około 0,7-1,0 kN/ m² i było wyższe od wartości stanowiącej 85% normy. Powyższe przeliczenie zostało poprzedzone analizą warunków pogodowych w miejscowości Ż. w dniach 3-4.05.2011 r., z których wynikało, że:

- stacje Instytutu zlokalizowane w tym regionie, na podstawie pomiaru o godz. 8.00 w dniu 4.05.2011 r., stwierdziły pokrywę śnieżną wysokości 5-10cm, a panujący wówczas cyklonalny typ pogody, z adwekcją chłodnego i wilgotnego powietrza z kierunku północnego i zachodniego, powodował wyraźny związek wartości podstawowych elementów meteorologicznych z wysokością nad poziom morza (np. wilgotnodiabatyyczny spadek temperatury powietrza wraz z rosnącą wysokością bezwzględna, większy i intensywniejszy opad wraz z przyrostem wysokości), opady, pierwotnie deszczu, potem śniegu z deszczem przechodzące w opad mokrego śniegu, pojawiły się najpierw w strefach wyżej położonych n.p.m. i sukcesywnie postępowały ku niższym położeniom hipsometrycznym,
- opady śniegu w rejonie m. Żółkiewska w dniu 3.05.2011 r. pojawiły się ok. godzin przedpołudniowych i trwały do godzin popołudniowych, dlatego stacje Instytutu wykonujące pomiar opadu i wysokości pokrywy śnieżnej raz dziennie rano, tego dnia nie odnotowały wysokości pokrywy śnieżnej lecz dopiero została odnotowana dnia 4.05.2011 r. w dniu 3.05.2011 r. w rejonie m. Ż. występowała stosunkowo niska temperatura powietrza (0,0°C – 1,5°C, która od godzin wieczornych sukcesywnie spadała, osiągając rankiem 4.05.2011 r. w regionie wartość od -4° do -5°, co wskazuje, że panujące warunki pogodowe sprzyjały „konserwacji” pokrywy śnieżnej, która się wytworzyła w ciągu dnia.

Dowód: - informacja IM i GW w W. Oddział we W. k. 8-9

Strona pozwana decyzją z dnia 8 lipca 2011 r. odmówiła przyznania powodowi odszkodowania z uwagi na niespełnienie przesłanek z art. 67 ust 1 pkt. 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych. Wskazała, że z dokumentacji zgromadzonej w aktach szkody, a w szczególności z informacji meteorologicznej wynika, że w dniu szkody maksymalne obciążenie powierzchni gruntu śniegiem w miejscowości Ż. osiągnęło wartość ok. 20 kg/m², tj. około 0,2 kN/ m², i było niższe od wartości stanowiącej 85% normy dla I strefy wynoszącej 0,595 kN / m²

Dowód: - decyzja z dnia 8 lipca 2011 r., akta szkody k- 111

Powód odbudował dach nad budynkiem magazynu zbożowego, w którym znajdował się magazynem zbożowy i poniósł z tego tytułu koszty w wysokości 125.0402,25 zł.

Bezsporne

W dniu 20 lutego 2013 r. powód zawarł z Bankiem (...) S.A. w W. umowę zwrotnego przelewu wierzytelności. W § 1 umowy widnieje zapis, zgodnie z którym Bank przeniósł na rzecz P. K. wierzytelność wynikająca z polisy ubezpieczeniowej nr (...) zawartej w dniu 9 czerwca 2010 r. opiewającą na kwotę 125.402,35 zł.

Dowód:- umowa zwrotnego przelewu części wierzytelności z dnia 20.02.2013 r., k. 172

Z opinii biegłego z zakresu budownictwa wynika, że przed katastrofą budynek magazynu zbożowego nie był w złym stanie technicznym. Remontu wymagała jedynie elewacja i zawilgocone mury w rejonie przyziemia. Biorąc pod uwagę wiek budynku (około 100 lat) oraz żywotność elementów drewnianych (średnio 80 lat) - zdaniem biegłego – przed zawaleniem się dachu wymagał on remontu polegającego na przełożeniu pokrycia dachowego z dachówki ceramicznej lub wymianie na nowe, wymianie opłacenia, miejscową wymianę lub wzmocnieniu elementów konstrukcyjnych więźby i impregnację elementów drewnianych. Prawdopodobnym bezpośrednim powodem katastrofy było przekroczenie nośności na tylnej połaci dachu, połączeń krokwi z murawą, bądź murawy z murem tylnej ściany magazynu pasz, w wyniku którego ta połać, wraz z elementami konstrukcyjnymi, zjechała poza obrys budynku w linii tylnej ściany. Sytuację także mógł poprzedzić wzrost naprężeń spowodowany krótkotrwałym obciążeniem zewnętrznym. Zachodzi bardzo duże prawdopodobieństwo iż intensywny i nagły opad mokrego śniegu mógł być przyczyną zaistnienia katastrofy budowlanej. Biorąc pod uwagę powierzchnię dachu objętą katastrofą, świeży opad mokrego śniegu o grubości 10 cm mógł spowodować dodatkowe obciążenia o wartości nawet i 100 kN (10 ton), ciężar własny konstrukcji z pokryciem wyniósł 167 kN. Z uwagi na to, że nie dysponował wystarczającą wiedzą co do stanu technicznego drewnianych elementów konstrukcyjnych, wpływających na nośność dachu, biegły stwierdził, że brak jest absolutnej pewności co do konstrukcji więźby dachowej przed katastrofą.

Dowód : opinia biegłego marka B. k. 130-142

Sąd zważył co następuje :

Zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z dnia 16 lipca 2003 r.), z tytułu ubezpieczenia budynków rolniczych przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w budynkach na skutek zdarzeń losowych w postaci: ognia, huraganu, powodzi, podtopienia, deszczu nawalnego, gradu, opadów śniegu, uderzenia pioruna, eksplozji, obsunięcia się ziemi, tąpnięcia, lawiny lub upadku statku powietrznego. Ust.2 pkt 7 tego przepisu stanowi, że za szkody spowodowane przez opady śniegu uważa się szkody powstałe w wyniku opadów śniegu przekraczających 85 % wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się ubezpieczony budynek, określonej według obowiązującej (...) śniegiem"; warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest, aby przynajmniej jedna stacja meteorologiczna Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od ubezpieczonego budynku, zmierzyła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85 % wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji budynku. W

myśl zaś ust. 3 przepisu szkody te ustala się w oparciu o informacje uzyskane z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, a w przypadku braku możliwości uzyskania odpowiednich informacji przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód świadczący o działaniu tych zjawisk.

Ogólne warunkach ubezpieczenia (...) FIRMA przewidują także, że warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest przekroczenie 85% wartości normalnej obciążeniem śniegiem gruntu dla sfery, w której znajduje się ubezpieczony przedmiot, ciężar pokrywy śniegu musi zostać ustalony przez stację meteorologiczną Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej i wynosić powyżej 85 % wartości normowej.

Zdaniem sądu do oceny czy powodowi przysługuje odszkodowanie na podstawie powyższego przepisu należy opierać się na przepisie ust 3 art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Nie było bowiem możliwe uzyskanie informacji jakie było obciążenie śniegiem gruntu w momencie zawalenia się dachu magazynu zbożowego należącego do powoda. Stacje meteorologiczne Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w W. Oddział we W. dokonywały pomiaru pokrywy śnieżnej w dniu 3.05.2011 r. o godz. 8.00, zaś w dniu 4.05.2011 r. o godzinie 8.00, a opady śniegu w rejonie Ż. pojawiły się w dniu 3.05.2011 r. w godzinach przedpołudniowych, trwały do godzin popołudniowych i zostały odnotowane przez Instytut dopiero w dniu 4.05.2011 r. Okoliczności te jednoznacznie wynikają z (...) meteorologicznych sporządzonych przez powyższy Instytut na zlecenie obu stron, czego zresztą strony nie kwestionowały.

Powód udowodnił, że pokrywa śniegu na dachu magazynu zbożowego, przed jego zawaleniem się wynosiła 0 – 50cm, przy czym w miejscu zawalenia się dachu była najgrubsza. Fakty te zostały stwierdzone bowiem na podstawie zeznań świadka M. K. (2) i powoda, które są wiarygodne, gdyż potwierdza je pośrednio treść informacji meteorologicznych (...) w W. Oddział we W. wydanych na zlecenie stron, z których wynika, że w dniach 3-4.05.2011 r. pokrywa śnieżna w rejonie Ż. wynosiła 5-10cm. Zdaniem Sądu grubość pokrywy śnieżnej gruntu mogła wynosić 20-25 cm, którą wskazał powód w zleceniu opracowania informacji meteorologicznej w/w Instytutowi (...) bo bowiem z zeznań powoda i świadka M. K. (2). Fakt, że są to osoby spokrewnione i zainteresowane pozytywnym dla powoda rozstrzygnięciem sporu nie może być jedynym powodem, aby nie dać tym osobom wiary, ponieważ strona pozwana nie wykazała, że fakty te nie miały miejsca, albo iż pokrywa śnieżna była mniejsza niż wskazywał to powód w powyższym zleceniu.

W ocenie Sądu bardziej miarodajny dla oceny zasadności powództwa jest informacja meteorologiczna wykonana na zlecenie powoda, gdyż uwzględnia ona opad śniegu z dnia 3.05.2011 r. i panujące w tym dniu warunki pogodowe, czego nie zawiera informacja meteorologiczna sporządzona na zlecenie strony pozwanej. Z informacji tej wynika, przyjmując wysokość pokrywy śnieżnej 20-25cm i gęstość mokrego śniegu 0,35-0,40 g/cm³ obciążenie gruntu śniegiem w dniach 3-4.-05.2011r. maksymalne obciążenie gruntu śniegiem wyniosło 70-100 kG/m², tj. Ok. 0.7-1,0 kN/m² i było wyższe od wartości stanowiącej 85% normy dla I strefy wynoszącej 0.595 kN/m², a zatem zachodzą przesłanki do przyznania powodowi odszkodowania przewidzianego w art. 67 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i dlatego żądanie powoda jest słuszne co do zasady. Fakt, że przyczyną zawalenia się dachu magazynu zbożowego mogły być nagle opady śniegu potwierdza także opinia biegłego z zakresu budownictwa M. B., który stwierdził, że istnieje bardzo duże prawdopodobieństwo iż intensywny i nagły opad mokrego śniegu mógł być przyczyną katastrofy budowlanej bowiem świeży opad mokrego śniegu grubości 10cm mógł spowodować dodatkowe obciążenie o wartości nawet i 10 ton.

Zdaniem Sądu powództwo jest także uzasadnione co do wysokości. Wysokość żądanie jest bowiem udokumentowana kosztorysem inwestorskim sporządzonym przez A. T. oraz załączonymi do pozwu fakturami, których strona pozwana nie kwestionowała.

Z opinii biegłego wynika wprawdzie, że katastrofę budowlaną mógł mieć wpływ także zły stan techniczny budynku, jednakże nie potrafił on wykazać jednoznacznie że przyczynił się on do zdarzenia wywołującego szkodę. Biegły ocenił bowiem stan więźby dachowej na podstawie stanu więźby w budynku stajni przylegającego do budynku

magazynu zbożowego, a jak sam wskazał, warunki panujące w budynku stajni są znacznie bardziej niekorzystne od tych panujących w magazynie zbożowym i nie wykazał, że gdyby stan techniczny budynku magazynu zbożowego był lepszy, wytrzymał by takie obciążenie pokrywą śnieżną.

W świetle powyższego, zarzuty strony pozwanej, że nieprzeprowadzenie przez powoda w odpowiednim czasie remontu więźby dachowej stanowi o jego rażącym niedbalstwie są nieuzasadnione, a nadto nie poparte żadnymi dowodami wskazującymi, że utrzymanie dachu budynku w lepszym stanie technicznym zapobiegłoby katastrofie budowlanej.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał iż powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości i dlatego orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc.